

RESSENYES

GIMENO SACRISTÁN, J.

Educar i conviure en una cultura global

Gimeno Sacristán continua, en aquest llibre, el debat entre modernitat i post-modernitat iniciat a Poderes inestables en educació, i ens situa en la crisi que aquesta pateix davant la pèrdua de referents de la veritat il·lustrada.

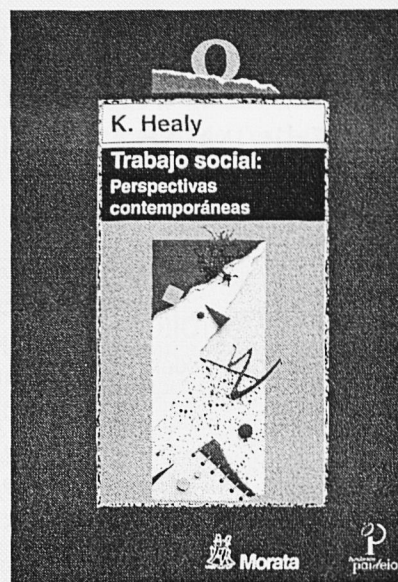
Comença amb la nova condició dels subjectes en una societat globalitzada i les conseqüències en l'educació. Planteja les relacions entre cultura i educació en una societat canviant. Es fa una anàlisi rigorosa i plena de matisos de la globalització cultural. Aquí, la construcció del subjecte com a ésser social i cultural per a integrar-se en el món i amb la resta converteix l'educació en un "projecte reflexivament dirigit". L'educació per a la ciutadania en la cultura globalitzada

planteja nous reptes a l'educació com el bressol de la creació de la societat de subjectes humans. Culmina l'obra amb la justificació d'un currículum comú pluralista.

Llibre d'una erudició fora mida (excessivament il·lustrat), vigorós i apassionat. Per als que el llegim des de la quotidianitat de la feina a l'aula sentim la distància, a vegades difícilment salvable, entre intel·lectuals com Gimeno i l'espai on es construeix el subjecte individual inestable, de "jo" il·limitat. Essent un treball de gran riquesa, molt estimulant i esperançador, a alguns ens sembla que un intel·lectual de l'alçada de Gimeno Sacristán podria ajudar-nos a pensar i a viure en la incertesa, més que no a cercar la recuperació de la veritat il·lustrada, que probablement no tornarà. Es tracta de construir un nou ciutadà capaç de conviure amb la resta en una societat marcada per la complexitat, la incertesa, la impredibilitat, la fragilitat, el risc i la boira, i en ella construir un subjecte diferent al "subjectat i consumit" pel poder social. Sentim que està centrant la seva recerca en certeses irrecuperables, en "el paradigma perdut" de la modernitat, i que podria cercar en la impredibilitat i el dubte la capacitat de donar respostes d'acord amb la construcció d'un nou paradigma, diferent de l'il·lustrat, des d'una nova racionalitat, realment arrelat en el cor de la societat globalitzada i del nostre apassionant temps històric.

Julio Rogero per a *Cuadernos de Pedagogía*

Aquest llibre, original i estimulant, té entre els seus principals objectius afavorir el treball social crític en les diverses direccions que marquen les noves teoritzacions en l'àmbit de les ciències socials i, d'aquesta manera, contribuir a incrementar pràctiques socials que generin més possibilitats d'emancipació. Constitueix, per tant, una lectura essencial per a estudiants, professorat i les persones que practiquen i investiguen sobre treball social i política social. L'autora, professora de Treball Social a la Universitat de Sidney a Austràlia, pren exemples concrets de treball social, mostra com la seva aplicació s'orienta a un nou pragmatisme preocupat per propostes més locals i contextualitzades. Encara que adverteix que no s'ha d'oblidar mai que el treball social ha de contribuir a produir canvis per assolir una societat més humana en la qual s'aconsegueixin fites més elevades de justícia social.

HEALY, Karen
Trabajo social:
Perspectivas contemporáneas

Col. Pedagogía. Educación Crítica.

Ed. Morata - Fundació Paideia.

Madrid, 2001

Jocs i paraules

Un assaig videogràfic de Jaume Bonet i Vicenç Matas
 Producció: Moviment d'Escoles Mallorquines
 Amb el suport de la Direcció General de Política Lingüística
 del Govern de les Illes Balears

Guió i producció executiva: Jaume Bonet

Realització i muntatge: Vicenç Matas

Postproducció: TILT

I la participació desinteressada de:

Mònica Fiol (Aina)

Jaume Duran (professor)

Tomàs Martínez (veu en off)

amb (per ordre d'aparició)

Jaume Damians

Joan Gili

Magdalena Morro

Xavier Morey

Jaume Grimalt

Rosa Escanero

Catalina Torrens

Xavier Farrés

Jocs i paraules

Assaig videogràfic de
 Jaume Bonet i Vicenç Matas.

Pel·lícula de 52 minuts de durada que narra un viatge d'estudis fet per alumnat de catorze anys a terres de l'Empordà i a la Catalunya Nord. Ens assabenta de la preparació del viatge amb els pares i les mares i després, mentre els joves viatgen, del que visiten i dels descobriments que fan allà on van, sobretot que s'entenen perfectament amb la llengua comuna amb joves i al·lotes d'arreu d'aquelles terres de parla catalana. Ens presenta situacions que són generals i freqüents dins la nostra societat i serà actual durant molt de temps.

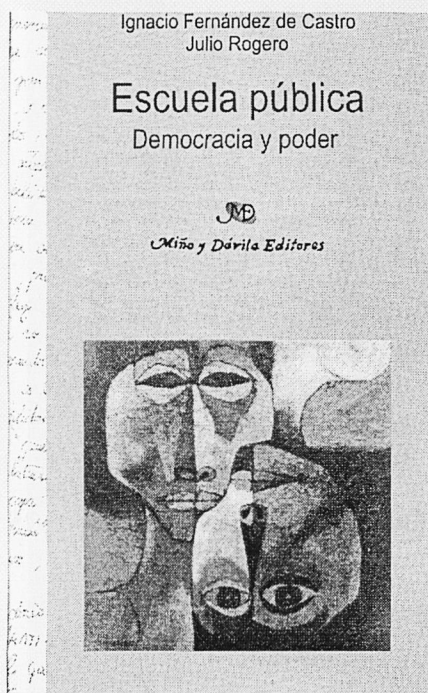
En el vídeo podem veure jocs semblants a Mallorca, Menorca, Eivissa, València, el Principat de Catalunya i Catalunya Nord.

Ha tengut la col·laboració desinteressada de moltíssimes de persones i d'escoles, ha estat produït pel Moviment d'Escoles Mallorquines i ha comptat amb el suport de la DG de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears. Es regala a les escoles i instituts si el sol·liciten.

IGNACIO FERNÁNDEZ DE CASTRO I JULIOL ROGERO

Escuela Pública. Democracia y Poder.

Edit. Miño i Dávila, Buenos Aires/Madrid, 2001.

El presentisme és una forma d'argumentació en l'actual desenrotllament de les societats capitalistes que tracta la realitat que s'interpreta com si mai no hagués tengut passat i ja no anàs a tenir futur. He llegit textos acadèmics -també sobre la democràcia i l'escola pública- que s'instal·len en aquesta lògica del pensament neoliberal on pareix que és l'últim llibre llegit o l'última idea de despatx la base de l'anàlisi i l'argumentació. Afortunadament el text d'Ignacio Fernández de Castro i Juliol Rogero escapa radicalment a aquesta forma de presentisme per a constituir una potent eina de treball per als que vulguin aprofundir en l'anàlisi i la comprensió del discurs sobre l'escola pública, de les seves polítiques i les seves pràctiques. No podia ser d'una altra manera perquè els seus autors són dos vells corredors de fons en la resistència enfront de la imbecilitat i la vulgaritat.

El llibre, en una exquisida edició de Miño i Dávila, és un permanent debat entre la institucionalització de l'escola i les idees que la volen impregnar de vida i possibilitats de canvi. Per això s'estructura en tres parts. En la primera -diacronia-

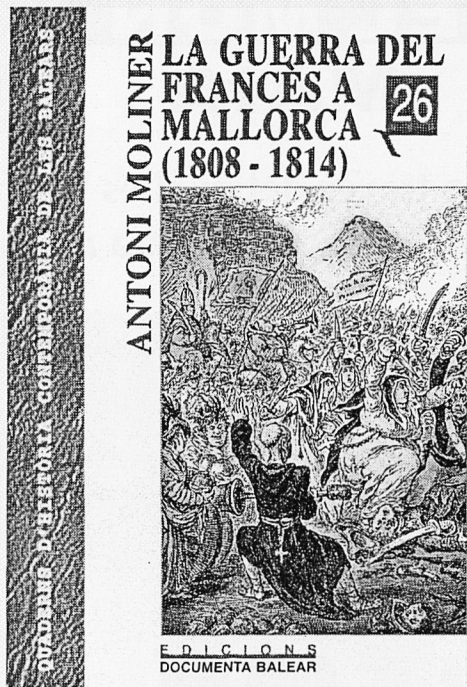
es mostra el recorregut cronològic per la manera en què hem parlat, hem lluitat i hem anat fent l'escola pública en aquest país durant els últims 60 anys. La segona part -un breu interludi- mostra una síntesi del moment actual de la relació entre la institucionalització de l'escola i els models teòrics per al canvi. I dóna pas a una contundent i exemplificadora manera d'obrir la reflexió teòrica sobre l'escola pública. En efecte, la tercera part -sincronia- és sobretot una invitació a pensar el significat polític de l'escola pública. Com diu Ignacio en la Presentació del llibre: "mirar la institució educativa des de la perspectiva de l'escola pública és eixir a la seva trobada proveïda d'un model teòric". El que els autors ens proposen és una sàvia i cuidada collita de l'univers simbòlic i el projecte polític del desig de l'esquerra per l'escola pública. Des de la sincronia del plural, complex, canviant, col·lectiu i viu, se'ns proposa la mirada crítica sobre la institució educativa i se'ns invita al projecte polític d'avançar en el model teòric per al canvi.

Com si d'una bona pel·lícula es tractés, no cometré l'error de mostrar al lector el que li encantarà descobrir en el seu propi recorregut intel·lectual pel llibre. Sí comentaré algunes de les fogonades conceptuals que em resulten més impactants. En primer lloc, amb Ignacio Sotelo, però més enllà també, la distinció entre Públic/poble, estatal/Estat, i privat/individual. Amb un enfrontament clar als arguments neoliberals -però no només- que identifiquen per al seu desprestigi el que és públic amb la gestió burocràtica de l'Estat dels béns públics. En segon lloc, la crítica prudent i distanciada a la solució socialdemòcrata -que té potser el seu millor exponent en Gómez Llorente- que cerca en l'augment del poder i la intervenció de l'Estat la solució davant dels excessos de la democràcia liberal amb el que és públic, situant llavors la contradicció públic/privat en el binomi planificació estatal i mercat com a llibertat individual. En tercer lloc la idea estratègica d'aprofundiment radical de la democràcia per a entendre la condició pública com un desenvolupament del "poble", significant de tots els membres d'un col·lectiu poblacional que conformen un sistema social quan estan organitzats com a subjecte col·lectiu d'aquest sistema. Per tant, el problema teòric no és en l'estatització -en aquest cas de l' "ensenyança pública"- sinó en la manera en què aquest "ens públic" és una organització del "tots" poble, la seva forma col·lectiva de ser subjecte. "Quan l'ensenyança que imparteix és "tots" sense exclusions, l'escola és un servei públic. Però només quan el "tots" que realitza l'acció d'ensenyar i el "tots" que realitza l'acció de dependre és el "poble", el mateix "poble", llavors

l'escola és una "escola pública" en el sentit ple que hem donat al concepte de "públic", diuen els autors. I som a l'inici de la pel·lícula. Les seqüències se succeeixen per a aprofundir en la idea de l'escola popular i democràtica com una escola distinta de la "escola estatal", que no necessàriament per ser-ho és popular i democràtica; per a enfrontar-se a la identificació reduccionista de l'escola pública com a servici públic, amb interessants matisos sobre servicis i béns objectes del servici, o sobre obligatorietat i llibertat. Des de la idea que "l'escola pública és l'organització democràtica que adopta un col·lectiu poblacional per a realitzar la seva pròpia reproducció social amb l'objectiu d'aconseguir plenament l'"estat de poble", són molt rellevants les anàlisis sobre els dispositius jurídics de la democràcia a l'escola, particularment de la LODE, i la crítica a les relacions estamentals i predemocràtiques entre els col·lectius pares, fills i professors. Finalment, sota el títol "L'escola pública: on, qui, què, com, per a què" un últim capítol ens mostra l'esforçat exercici dels autors per a proposar formulacions més concretes sobre la manera en què el "poble" embolica i penetra l'escola pública.

Un text de lectura indispensable per a sindicalistes que han acostumat la seva mirada a l'escola des les ulleres de llarga vista de l'economicisme, els militants de la renovació pedagògica autoreproductius i acadèmics que es varen penjar amb el que és públic a la tercer lleixa de l'estanteria. I de lectura reconfortant per a mestres i mestres, pares i mares i estudiants que se cerquen a través de les finestres de la ciutadania política. Un text, llavors, per al públic en general.

Jaume Martínez Bonafé

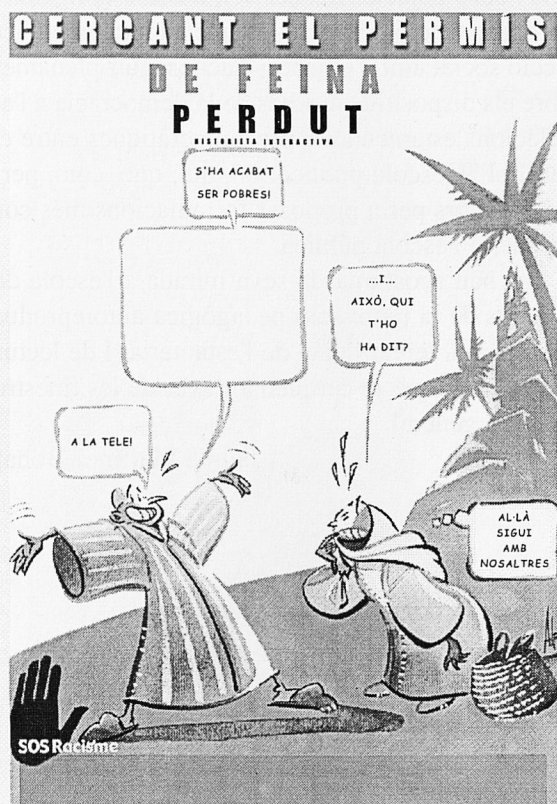
MOLINER I PRADA, Antoni
La Guerra del Francès a
Mallorca (1808-1814)

Edicions Documenta Balear.

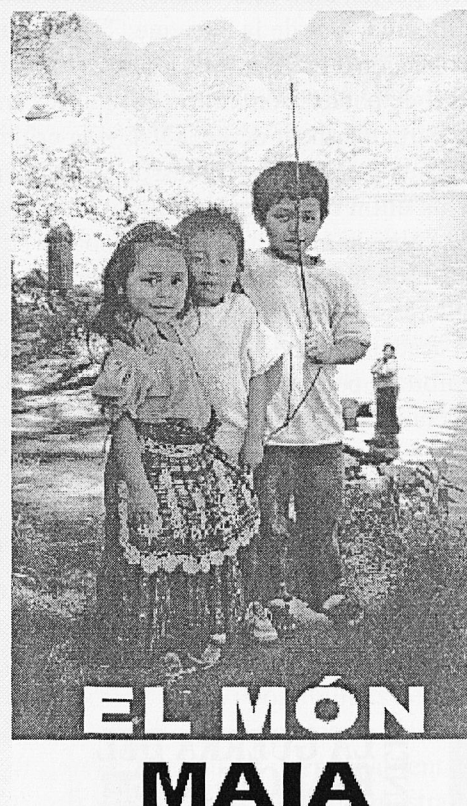
Col. Quaderns d'Història Contemporània
 Palma, 2000.

El començament de la Guerra del Francès a Mallorca té un clar contingut de revolta social contra els representants de l'Antic Règim. La commoció política i social que es produí el 1808 possibilità la creació d'una nova estructura política de govern sobre la qual s'organitzà el nou règim liberal. Tanmateix, la difusió de les idees liberals, que entroncaven amb el reformisme il·lustrat, trobà moltes dificultats pel fort arrelament de la tradició absolutista de l'illa, que es va veure incrementat pels immigrants. Les lluites entre absolutistes i liberals, fomentades des de la premsa i la predicació dels eclesiàstics, provocaren una sèrie d'incidents greus, com els aldarulls d'abril de 1813. Aquest volum (64 pàg.) ofereix una visió sintètica dels canvis socials, polítics i ideològics viscuts a Mallorca en aqueix període.

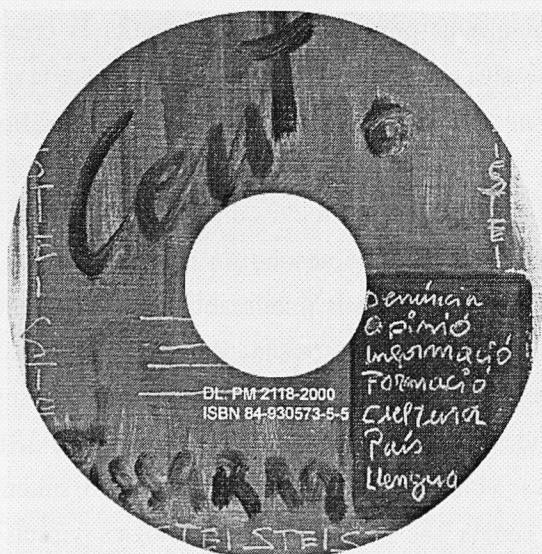
Aquest és el material que ha editat recentment
l'ESCOLA DE FORMACIÓ EN MITJANS DIDÀCTICS.

Unitat didàctica sobre la llei
d'estrangeria i la immigració

Vídeo a través del qual es fa un
recorregut per la cultura maia

CD commemoratiu del núm.
100 de la revista PISSARRA.

CD-Rom interactiu que
reflecteix la problemàtica de
la fam en el món